

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

1. De modo acquirendi vsum præsentiaē Dei, & retinendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

TEXTVS SECVNDVS.

Ad me.

SECTIO PRIMA.

De modo acquirendi vsū præsentia Dei, &
retinendi.

Etsi quæ diximus de mentis elevatione
sufficere debeant; multa tamen ij, qui
Deo familiarit̄ utuntur, hoc loco deside-
rari querentur, si de modo, et acquirendi
vsū præsentis numinis, et retinendi, dice-
re prætermittamus. Hæc verò ratio concipi-
endi Dei præsentis, dirigitur ab intellectu,
fide instructo, et caritate incitato maxime
si auxilium desuper, lumen videlicet ac sin-
gularis animi motus accesserit. Hosq; modos
et alios diuinus spiritus facile suggeret. Ho-
rum primus proponit diuinam maiestatem
in Regia cælesti, throno sublimi residentem
infinito lumine coruscantem cinctum vn-
diq; Angelorum, beatorumq; gloria &
innumerabilium spirituum laudibus orna-
tum videntem, regentem, beantem solo
nutu omnia. Hanc habuit considerationem
David cū dixit. *In conspectu Angelorum psallam* 2.
tibi, et Ioanes in Apocalypsi pluribus locis; si-
cut et Isaias. Vidi aut, Dominum sedentem su-

C 2

per

NVI

416

per solium excelsum, et elevatum, et ea que
 ipso erant replebant templum. Seraphin stabant
 per illud. sex ala uni, & sex ala alteri. Sic pagan
 solē invocant, a quo videri se arbitrantur
 omnia accipere.

2. Quod de divinitate diximus, Christi
 manitati è cælo in terras prospiciēti tribuen
 non est difficile. Ita orabat B. Stephanus
 videns calos apertos, & Iesum stantem a dex
 tris Dei.

3. Idem foret si Iesum nobis à dextris astan
 tem tanquam virum eminentem (quales
 depingit Seneca) videremus. Aliquis ait,
 bonus nobis eligendus est, ac semper ante oculos
 bendus; vt sic tanquam illo spectante vivamus,
 omnia tanquam illo vidente faciamus. Ita regni
 propheta divinam maiestatem astantem
 concipiebat. Providebam Dominum in conspectu
 meo semper; quoniam a dextris est mihi, ne con
 movear. Sic beatos spiritus, sic patronos nos
 bis adesse, sic sanctos quos invocamus
 vel è cælo prospicere vel dextrā nobis cla
 dere, non frustra subinde considerabimus.

Et quidem de Christi divinitate extra aleam
 est, non tantum latus cingere, sed & corporis
 animosq; penetrare. Beati vero spiritus
 adfunt frequenter, & licet in cælo forent,
 nos vident vt non minus nobis opitulentur
 quam si propius adforent, sicut & ceteri
 beati.

8. Quomodo sancti nobis adfunt.

4. Iuvant etiam non parum imagines ac
 figuræ, quæ sensus externos internosq; ita
 feriunt, vt quis in memoriam statim veniat
 eorum quæ per eas formas significantur,
 atq; adeo animum abripiunt, vt ipsum pro-
 totypum ei copulent. Sic in effigie Christi
 cruci affixi, ipsum verum Dominum intue-
 ris statua illa tanquam veste circumcinctum.

5. Facillima vero uti & verissima Dei præ-
 sentis ratio comparatur, quando coram ve-
 nerabili adorandaq; Eucharistia, mentem
 animumq; effundimus.

6. At memores simus, qua ratione Iacob
 viderit Dominum innixum scalæ, & quasi
 è vertice mundi, singula quæ in eo sunt
 prospicientem, vt reddat unicuique secun-
 dum opera sua. Ideo Deus idem agnotheta
 actionum nostrarum supremus, qui Iudex
 futurus est viuorum & mortuorum. Ita esse
 testantur sacra litera. Descendit (ait Moyses)
 Dominus vt videret civitatem & turrim quam
 edificabant filij Adam. Et Regius psaltes. Deus
 de celo prospexit super filios hominum, vt videat
 si est intelligens, aut requirens Deum. Dominus
 in templo sancto suo: Dominus in celo sedes eius.
 Oculi eius in pauperem respiciunt, palpebra eius
 interrogant filios hominum. Deniq; . Tu laborem
 & dolorem consideras. Tibi derelictus est pauper,
 orphano tu eris adiutor.

7. Quod si verum esset uti Philosophi qui-
 dam

4.
 Per im-
 gines.

5.
 In Eucha-
 ristia.

6.
 Deus ago-
 notheta
 omnia cõ-
 siderat.

Ge. 11. 5

Psa. 52. 3

Psa. 10. 5

Psa. 9. 14

7.
 qui-
 dam

NVI
 416

7. *Deus perfectius est in singulis rebus quam si eas animaret.* *Homil. 8 in Ezec.* dam commenti sunt) mundum esse animatum; eiuſq; formam, velut animam Deo toti eiuſq; singulis partibus intimè adhaerere; facillimus sane modus foret divinum numen alloquendi, cum ubiq; totus & teger eſſet. Verùm, perfectius Deus totus est in singulis rerum conditarum partibus quam si illas animaret. Hinc D. Gregorius. *Transseat ergo animus, & ab ijs transmittat omne quod creatum est. In solo creatoris summine fidei oculos figat, quod vnus vivificet omne qui creavit Deus, quod ubiq; est, & ubiq; totus.* Deus enim vnicuiq; rei tribuit esse, existentiam, essentiam, & quicquid perfectionis singulis rebus est. Et hæc omnia sic cõseruac si singulis momentis eadem produceret. Et si esse suum ab his retraheret, illa proprie esse desinerent, & in nihilum ruerent, quod longè nobilius potentiuſq; est, quam viuicare aut quippiam animare.

8. Alij Deum concipiunt velut immensum quoddam lumen diffusum per omnia, penetrans, pervadensq; vniuersa, non minus quam sol, si mundus foret crystallinus. Idem Christus dicebat. *Ego sum lux mundi: quod etsi de lumine spiritali intelligatur; Deum tamen, lumen quoddam est, quod a nullo re quantumlibet densa, aut obscura excludi potest.*

9. Hæc subtilia sunt. Quid si in creatura *opera*

operantem sic nobis persuadeamus, ut omnia quæ sunt, & agunt, per ipsum & esse, & agere certò certius credamus? Sic enim D. Antonius cuidam philosopho, respondebat. *Meus codex ò Philopophe natura creaturatum est, & adest cum voluero, verbaq; Dei re- lego.* Ita per iualium habebat Regius propheta. *Ignis, inquit, grando nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum eius.*

10. Qui vero considerationi passionis Domini- nicæ addicti sunt, atq; adeo ea delectantur, ut immersi videantur, ij summa facilitate dum orationi vacant, in Deum elevantur; eius rei testis est Bernardus locupletissimus, cuius animo perpetuo obversabantur dolores Sal- vatoris sui. *Et ego, inquit, fratres, ab ineunte conversatione, pro aceruo meritorum, quæ mihi deesse cognoscebam, hunc mihi fasciculum colligere, & inter vbera collocare curavi, collectum ex om- nibus anxietatibus & amaritudinibus Domini mei.*

11. Verùm quid opus, Deum tam remo- tis a nobis spatijs querere, cum regnum Dei intra nos sit? *Vir bonus* (ait Seneca,) *sine Deo nemo est.* Nescitis, inquit Paulus, *quia templum Dei estis, & spiritus Dei habitat in vo- bis?* Denique ipsa Dei sapientia, ita loquitur. *Si quis diligit me sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus & mansionem apud eum faciemus.*

Deus opo-
ratur in
creaturis
Tripart.
Hist. lib.
8. ca. 1.
Psa. 148
8.

10.
Passionis
domini-
ca memo-
ria.
Super. I.
Cant.
Serm. 43

11.
Epist. 47
ad Luci-
lum,
I. Cor. 3
v. 16.
Ioan. 14
23.

C 4 Ergo

NVI
416

Ergo loqui ipsi nobis licet intra nos : nam & anima sibi ipsi cum vult, loquitur. Quidni & alij intimè præsentis ? Sicut corpus ore verbum efformat ; ita & animus , mente verbum producit. Deus vero qui ubiq; est, & illic est, & verbum est ; scit quid loquaris & loquitur tibi, alioquin nec ubiq; esset, nec

Psal. 90. loqui posset. Verum ait ipse. *Clamabit ad me, & ego exaudiam eum ; cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.* Quid sibi

Apoc. 3. vult quod Ioannes ait ? *Ecce sto ad ostium & pulso : si quis audierit vocem meam, & aperuerit*

Interna *mihî ianuam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo,*

verbi cū *& ipse mecum.* Loquitur ergo verbum Dei

mente lo nobis : & si ei ostium aperiamus, elinguet

cutio. enimvero nos erimus : & tam excellent

12. cœna sine sermocinatione peragetur :

Deus vi- *12.* Demus & his qui internæ conversationi

dendus in addicti sunt & modos aliquos cum Deo lo-

ijs qui quendi, agendiq; frequentius. Id fiet, si

presunt. Deum in superioribus agnoscamus ; pariter

Raimun- item & inferiores tanquam Dei filios reput-

us in e- temus. Catharina Senensis cœlum quoddam

ius vita. in terra componebat. Deum in parentibus venerabatur : angelos in fratribus

fororibusq; complectebatur, eis intimo affectu obsequabatur. Ita nos hortantur apostoli ;

Eph. 6. *toli ; Obedite dominis carnalibus cum timore, &*

Se *tremore in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placere*

sed vt servi Christi facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruietes; sicut I. Pet. 2. domino, & non hominibus. Omnes honorate, fraternitatem diligite, Deum timete, regem honorificate. Serui subditi estote in omni timore dominis, non tantum bonis, & modestis, sed etiam dispolis.

13. Pari ratione, in rebus conditis non tam res ipsas agere, quam Deum ipsum, is qui concipit haud a scopo aberrabit. Si te ignis calefaciat, si cibus reficiat, si odore perfunderis, si veste indueris, si domo tegeris, si lumine recrearis, si molli lecto reciperis, si ex harmonia solatium recipis, crede hæc non ab igne, cibo, odore, veste, domo, lumine, lecto, festoq; sono procedere (quæ omnia nec stare, nec effectum vllum producere possunt sine eo, à quo sunt, conseruantur, & agunt) sed longè magis ab eo, qui dat omnia affluentèr, & à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est. Id agnosce, lauda, prædica eum, qui hæc tam liberali, profusaq; tibi manu elargitur.

14. Iuvat orantem mirum in modum, sibi certò persuadere, Deum non tantum in nobis existere & agere: verum etiam nos in ipso esse, moveri, ac vivere. Non essem ait S. Augustinus, Deus meus, non omnino essem, nisi esses in me. An potius non essem, nisi essem in te, ex qua omnia, per quem omnia in quo

I. Pet. 2. 17.

13. Deus quo modo per se, omnia bona nobis largiatur.

Iac. I. 17

14. In Deo nos esse. I.

Per eius S. Augustinus, Deus meus, non omnino essem, nisi esses in me. An potius non essem, nisi essem in te, ex qua omnia, per quem omnia in quo

NVI
416

omnia. Hunc modū pulcherrima similitudine expressit idem S. Augustinus. *Tanquam, conf. c. 5. ait, si mare esset ubiq; , & vndiq; per immensa ! Simile spatia infinitum solam mare, & haberet intra se accōmo- spongiā quamlibet magnam, sed finitam tamen; dum. plena esset spongia illa ex omni sua parte, ex immenso mari, sic creaturam tuam te infinito plenam pu. abam & dicebam. Utinam & nos, & putare, & dicere, contingeret: Quis enim solatio summo non perfunditur, qui se intra Deum esse, & tanquam exiguam spongiā in oceano infinito, repleri, circumfluere, immergiq; bonis omnibus agnoscit?*

2. *Per gratiam. Natate quid? Qui pisces? Respiratio. Ioan. 15. 6.* 15. *At spongia vitā non habet, ex se omnino immobilis. Fiamus boni pisces, & in gurgite tam vasto natemus. In hoc natant quicumq; in Christo Iesu baptizātur. Hic sordes omnes abluuntur. Extra hunc fluvium vivere, qui volunt, mori necesse est. Respiratio quæ non ex fonte gratiæ Saluatoris trahitur, noxia est, ac pestilens, Christo autore qui ait. Si quis in me non manserit mittetur foras, & arescet, & in ignem mittent, & ardet. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum. Natat quoq; qui proficit in dies ac progreditur de virtute in virtutē. Natat qui in vastis illis fluminibus opera Dei meditantur. Natat qui ac gratia visitationibus divinis frequis, per creaturas mentē deducit, nunc cælestia*

Iestia rimatur; nunc transeuntium rerum breuitatem, instabilitatemq; considerat. Nunc Christi hominis dolores, perfectionesq; contemplatur; nunc ad eius diuinitatem, potentiam, sapientiam, bonitatemq; a surgit.

16. Verum pisces hi, seu contemplantes qui terras & aquas huius mundi decurrunt non raro lutulentos pedes referunt, longeque ardentius more auium aerem puriorem expetunt. Fiamus & nos auiculae in purissimis solis radijs suspensi, a terrenis omnibus maxime semoti: oculos in sole n iustitiae conijcipientes. *Quis dabit mihi pennas sicut columbae, & Psal. 72. volabo, & requiescam; & sicut aquila irreflexo 28. obtutu sole aspiciam? Mihi adherere tibi, bonum est, ponere in te Deo meo, spem meam.*

17. Consideremus in caelis fontem fore, ex quo fluvij ingentes, in quibus beati omnes Per Deum natabunt, & absorbebuntur ab ubertate do- visionem mus illius. *Heu mihi quia incolatus meus pro- Psal. 119. longatus est. Heu, quando veniam & apparebo 5. ante faciem Dei mei? Illic enim est fons vitae; & Psal. 41. fluminis impetus laetificat civitatem Dei et volupta- 3. tis torretes, copiosissimi ne qui illic sunt hauriunt. Psal. 35. 10.*

18. Verum de oratione, quam hic viato- res fundimus aeturi, ne ad laudes beatorum Psal. 45. prorumpamus. Imitemur nautas, qui dum a terra in altum promoveri cupiunt, quo for- Simile. tius terram conto trudent, eo longius ab 1. ea

NVI
416

ea recedunt. Ita & nos calcemus terrena omnia; omnia arbitremur vt stercora, & Christum lucrifaciamus, eiq; viciniore erimus, altiori flumine, gratiaq; ampliori nabitimus.

19. Nitamur Christum consequi; cogitatione & affectu eum queramus, haud dubie ipsum ad nos pertrahemus. Qui funem in altera ripa suffixum trahit manu, illum non attrahit, sed ripam assequitur. Et qui Deum cogitat, Deum querit, Deum non attrahit, sed ad Deum trahitur, ac promo-

Cant. 1. *B.* *vetur. Sic sponsa in canticis. Trahe me post te curremus in odorem unguentorum tuorum. Trahit nos Dominus cum media quibus nos trahat adhibemus, conatumq; ad illum assequendum admovemus. Dicit ergo tibi Dominus ascende ad me: Ascende, inquam, & ipsum invenies, & cum eo tibi bene erit,*

SECTIO SECVNDA

De preparatione ad orationem.

1. **O** Perosum plerisq; videtur a sese auelli, ad Deum conscendere, ac presentem compellare. Id omnino certum atq; exploratum est; mirum tamen esse non debet, cum ob actionis sublimitatem, nostraq; infirmitatem; tum quod haud raro impa-

gata